

POSUDEK PROF. MILANA BALABÁNA, RELIGIONISTY ETF UK

na diplomovou práci

JAKUB HÁLA

SMRT BOHA JAKO INICIACE ČLOVĚKA

Diplomová práce (DP) Jakuba Hály (JH) opatřená všemi náležitostmi, včetně poděkování doc. Hoškovi, vedoucímu práce, a prof. Balabánovi coby inspirátorovi, přijatá 1.9.2009 (č.j. 22/09 Trojanová) má celkem 99 stran, včetně Seznamu literatury (str.98-99). V Seznamu jsou známé mezinárodní kapacity jako Altizer, u nás populární K. Armstrongová, a ovšem velereligionisté Frazer a Eliade. Ale i teologický vizionář Bonhoeffer, nezbytní Montgomery, Pöhlmann a jiní. Obohacujícími elementy kolorující „smrt Boha“ psychologové a psychoterapeuti Freud a Jung, ale i marxista-exmarxista E. Fromm. Z českých autorů jsou uvedeni Balabán, Funda, Halík, Hejdánek, P. Kouba, P. Macek, A. Mokrejš, J. Smolík a autoři uvedeni v čítance židovsko-křesťanského dialogu. Škoda, že nedošlo také na P. Hoška, duchovního otce DP JH, jenž rozptýlil poznámky k tomuto tématu v závažných publikacích (například C. S. Lewis – *mýtus, imaginace a pravda*). Nejvíce zapůsobil na teologické myšlení v (západní) Evropě Friedrich Nietzsche, jehož doporučení hodným interpretem u nás je filosof Pavel Kouba; nelze ignorovat ani A. Mokrejše, kterého JH často cituje. Ve hře je v DP JH i filosof nepředmětného myšlení L. Hejdánek. Ten Hálovi dost učaroval. V soutěži o pravé porozumění „smrti Boha“ se nověji ocitl bývalý evangelický teolog A. O. Funda, ostře kritizovaný některými význačnými teology (především asi Petrem Pokorným). Funda zjišťil svou „vírou bez náboženství“ pozornost konvenčně věřících, zřejmě už i nejmladší generace. JH se snaží v dosti odvážné diplomce **přehodnocovat** současné (a zvláště evangelické) myšlení. Zatímco Nietzsche (popřípadě i Hegel) ohlásil konec religiózního a metafyzického Boha (jako pánovitého Pomocníka, který likviduje hřích a jakoby z bezmezné velkorysosti odpouští a „vyrábí“ člověka-otroka, bez možnosti jakéhokoli růstu, zapleteného do kozelce moralinových povinností), vyvstává Hálovi (opřenému o Hejdánka a excitovaného Fundou) jiné nebezpečí: není to už mýtus s modelem U-náboženství (viz Pištěk: Mesiášský mýtus), není to ani etická náročnost Tóry a Evangelia, ani liberalistické teologie nebo rozbředlá filosofie, nýbrž **naprostá lhostejnost**, která charakterizuje moderního člověka. To se týká lidí, jejichž **mělkost** je opakem Tillichovy HLUBINY. I pro velké kritiky „pokleslého“ režimu křesťanské víry zůstává **Ježíš** věrohodnou (ne věřivou) **postavou**. Lze Ježíše (popřípadě Pavla atd.) pochopit (i) nenábožensky (Bonhoeffer)? A jaké náboženství je přiměřené osobnostem víry? Nepůjde především o „vazbu na“ (*religare*), nýbrž o zkušenostní procházení (*relegere/religere*). JH nabízí ve své DP pokus zmapovat (aspoň poněkud) myšlenku „smrti Boha“. V této **snaze** je hlavní přínost investigativní práce. Velmi cenná je jeho myšlenka, že spíše než o „smrt“ Boží běží o **skrytost Boží** v pojetí Izajášově.

HODNOCENÍ: Práce Jakuba Hály je objevná, odvážná, poskytuje silné teologické i psychologické impulzy. Starý dobrý Nietzsche hovoří, Hejdánek pojmově uklízí a Funda zpochybňuje takzvané biblické jistoty. Na škodu se Hála dopustil dosti četných formálních chybiček a někde dřevěných formulací. **Navrhují vysoké hodnocení (A-B).**

Milan Balabán

Praha 11.9.2009